

Milieubarometer

Rapport 2023 1^e halfjaar

A. Hak totaal - A Hak Groep incl. Infranet en International

Samengesteld op 21-08-2023

Voorwoord

Dit rapport presenteert de CO₂-footprint en andere CO₂-relevante uitkomsten van de Milieubarometer van A Hak Groep incl. Infranet en International.

De CO₂-footprint voldoet aan de eisen van SKAO voor CO₂-Prestatieladder niveau 3. De CO₂-footprint omvat Scope 1 plus scope 2 & Business Travel. De CO₂-emissiefactoren komen overeen met de factoren van CO₂-emissiefactoren.nl.

In het hoofdstuk doelen analyseren we onze CO₂-reductiedoelen.

Inhoudsopgave

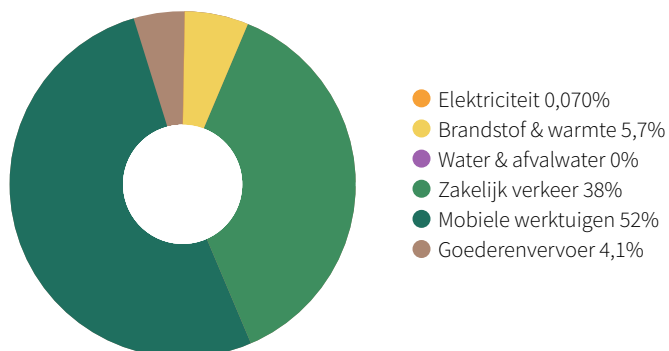
CO ₂	3
Totaal	3
CO ₂ -footprint	5
CO ₂ -Prestatieladder	5
Kengetallen	6
Doelen	7

CO₂

Totaal

2023 Som 1^e halfjaar

De cirkelgrafiek toont de verdeling van de CO₂-uitstoot over de thema's. Hoe groter het aandeel in de cirkel, hoe meer dit thema bijdraagt aan de totale CO₂-footprint van het bedrijf.

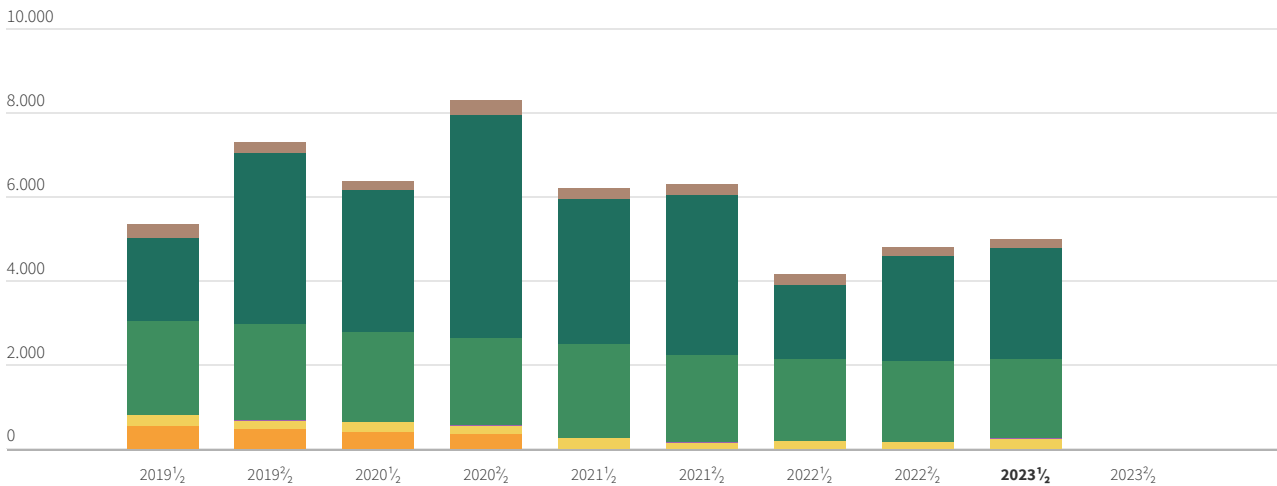
CO₂

Meerjarengrafiek - Totaal

Ton CO₂

Deze grafiek is een grafische weergave van de CO₂-footprint in ton CO₂ per jaar. Hoe groter een thema in deze grafiek, des te groter is de bijdrage van dat thema aan de uitstoot van broeikasgassen. Aan afval wordt in de Milieubarometer geen CO₂-uitstoot toegerekend.

Indien de CO₂-uitstoot gecompenseerd wordt, is de hoeveelheid CO₂-compensatie weergegeven in de blauwe kolom.

- Elektriciteit
- Brandstof & warmte
- Water & afvalwater
- Zakelijk verkeer
- Mobiele werktuigen
- Goederenvervoer

CO₂-footprint

CO₂-Prestatieladder 1^e halfjaar

CO₂-footprint A Hak Groep incl. Infranet en International 2023

Thema	CO ₂ -parameter	CO ₂ -equivalent
CO₂ Scope 1		
Aardgas voor verwarming	Brandstof & warmte 104.842 m ³	2,08 kg CO ₂ / m ³ 218 ton CO ₂
Propana	Brandstof & warmte 14.850 liter	1,73 kg CO ₂ / liter 25,6 ton CO ₂
Propana voor verwarming projectlocaties	Brandstof & warmte 24.321 liter	1,73 kg CO ₂ / liter 42,0 ton CO ₂
Personenwagen in km (scope 1)	Zakelijk verkeer 126.647 km	0,193 kg CO ₂ / km 24,4 ton CO ₂
Personenwagen (in liters) benzine	Zakelijk verkeer 75.005 liter	2,82 kg CO ₂ / liter 212 ton CO ₂
Personenwagen (in liters) diesel	Zakelijk verkeer 43.243 liter	3,26 kg CO ₂ / liter 141 ton CO ₂
Bestelwagen (in liters) benzine	Zakelijk verkeer 6.144 liter	2,82 kg CO ₂ / liter 17,3 ton CO ₂
Bestelwagen (in liters) diesel	Zakelijk verkeer 382.452 liter	3,26 kg CO ₂ / liter 1.245 ton CO ₂
Bestelwagen bio-CNG (groengas)	Zakelijk verkeer 9.753 kg	1,02 kg CO ₂ / kg 9,99 ton CO ₂
Benzine	Mobiele werktuigen 4.818 liter	2,82 kg CO ₂ / liter 13,6 ton CO ₂
Diesel	Mobiele werktuigen 627.604 liter	3,26 kg CO ₂ / liter 2.043 ton CO ₂
HVO biodiesel uit afvalolie	Mobiele werktuigen 83.032 liter	0,347 kg CO ₂ / liter 28,8 ton CO ₂
Diesel (in HVO-diesel mix)	Mobiele werktuigen 162.611 liter	3,47 kg CO ₂ / liter 564 ton CO ₂
Vrachtwagen (in liters) diesel	Goederenvervoer 64.041 liter	3,26 kg CO ₂ / liter 209 ton CO ₂
<i>Subtotaal</i>		4.793 ton CO₂
CO₂ Scope 2 en Business travel		
Ingekochte elektriciteit	Elektriciteit 712.097 kWh	0,456 kg CO ₂ / kWh 325 ton CO ₂
Waarvan voor opladen voertuigen (groen conform CO2-PL)	Elektriciteit 62.836 kWh	0 kg CO ₂ / kWh 0 ton CO ₂
Waarvan groene stroom uit windkracht	Elektriciteit 704.663 kWh	-0,456 kg CO ₂ / kWh -321 ton CO ₂
Elektrische auto's laadpas (grijze stroom)	Zakelijk verkeer 98.753 kWh	0,456 kg CO ₂ / kWh 45,0 ton CO ₂
Elektrische auto's (laden op de zaak)	Zakelijk verkeer 41.162 kWh	0,456 kg CO ₂ / kWh 18,8 ton CO ₂
...waarvan op groene stroom (conform CO2-PL)	Zakelijk verkeer 40.158 kWh	-0,456 kg CO ₂ / kWh -18,3 ton CO ₂
Gedeclareerde km privé auto's	Zakelijk verkeer 940.535 km	0,193 kg CO ₂ / km 182 ton CO ₂
Vliegtuig regionaal (<700 km)	Zakelijk verkeer 37.543 personen km	0,234 kg CO ₂ / personen km 8,79 ton CO ₂
Vliegtuig Europa (700-2500 km)	Zakelijk verkeer 30.329 personen km	0,172 kg CO ₂ / personen km 5,22 ton CO ₂
Vliegtuig mondiaal (>2500 km)	Zakelijk verkeer 66.765 personen km	0,157 kg CO ₂ / personen km 10,5 ton CO ₂
<i>Subtotaal</i>		255 ton CO₂
<i>CO₂ Scope 3 verborgen</i>		
CO₂-uitstoot		5.048ton CO₂

Deze CO₂-footprint is opgesteld conform de eisen van de CO₂-Prestatieladder. De CO₂-uitstoot is verdeeld over:

- Scope 1
- Scope 2 & Business Travel (uit scope 3)
- Overige scope 3 items (indien meegenomen)

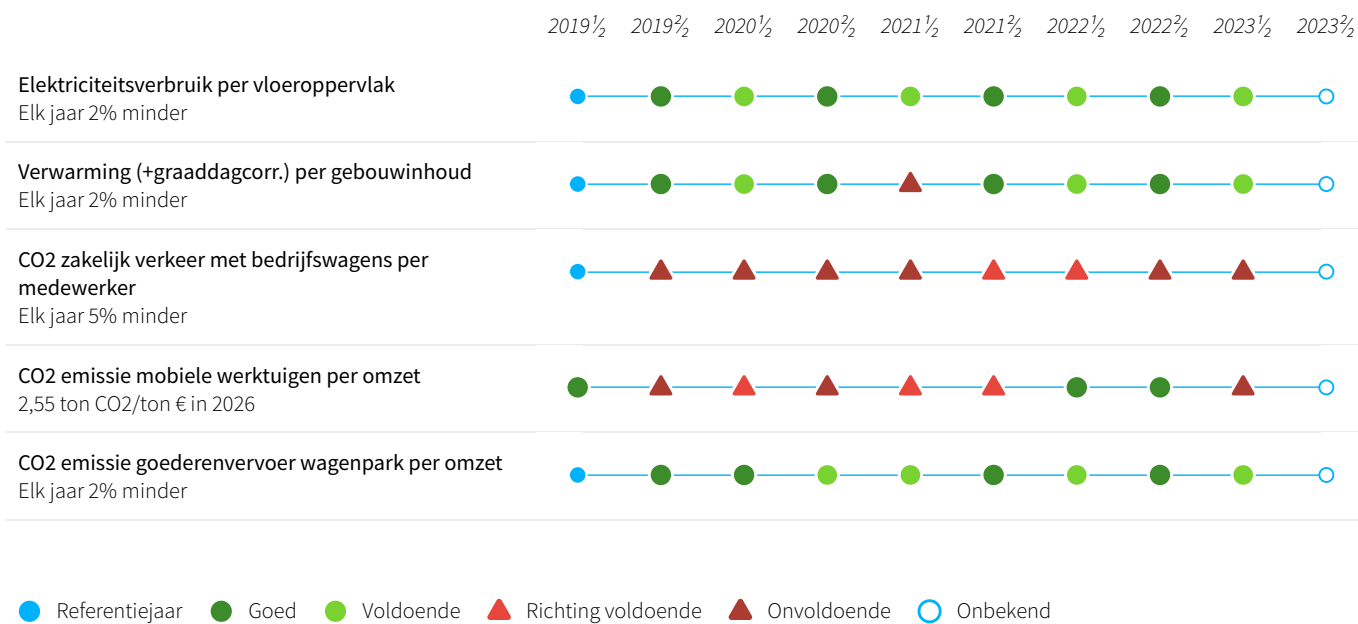
Scope 1 is de directe uitstoot van broeikasgassen door het bedrijf. Scope 2 & Business Travel (uit scope 3) is de indirecte uitstoot door ingekochte energie (zoals elektriciteit en warmte) plus zakelijk vervoer uit scope 3 (zoals gedeclareerde kilometers, Openbaar Vervoer en vliegverkeer). Scope 3 is de overige indirecte uitstoot die plaats vindt elders in de keten.

Kengetallen

		2019½ Som	2019½ Som	2020½ Som	2020½ Som	2021½ Som	2021½ Som	2022½ Som	2022½ Som	2023½ Som	2023½ Som
Elektriciteit bedrijfspand											
Percentage nacht- of dalverbruik elektriciteit	%	2,96	3,11	3,07	3,47	2,54	3,52	3,04	2,86	2,05	
Elektriciteitsverbruik per vloeroppervlak	kWh/m ²	20,6	18,9	18,8	16,5	18,2	14,4	17,6	14,5	16,0	
Brandstof & warmte & koude											
Verwarming (+graaddagcorr.) per gebouwinhoud	m ³ gas eq./m ³	0,850	0,593	0,774	0,652	0,859	0,583	0,775	0,668	0,754	
Energieopwekking											
Zelf opgewekte elektriciteit	%					0	0	0	0		
Vervoer											
Brandstof mobiele werktuigen per omzet	liter diesel eq./ton €	554	1.054	856	958	954	809	506	550	844	
Zakelijke kilometers per medewerker	km/fte	12.421	12.805	12.489	12.220	12.727	12.342	12.115	13.038	14.265	
CO2-Prestatieladder											
CO2 emissie scope 1 & 2 & Business Travel	ton CO2	5.406	7.345	6.425	8.357	6.249	6.338	4.190	4.839	5.048	
CO2 emissie scope 1 & 2 & BT per medewerker	ton CO2/fte	6,20	8,48	7,66	9,97	7,23	7,53	5,13	6,37	7,22	
CO2 emissie scope 1 & 2 & BT per omzet	ton CO2/ton €	4,99	6,31	5,26	4,89	5,39	4,38	3,90	3,09	4,88	
CO2 emissie mobiele werktuigen per omzet	ton CO2/ton €	1,83	3,49	2,79	3,11	3,00	2,64	1,64	1,61	2,56	
CO2 zakelijk verkeer met bedrijfswagens per medewerker	ton CO2/fte	2,13	2,17	2,16	2,14	2,28	2,21	2,15	2,20	2,43	
CO2 emissie goederenvervoer wagenpark per omzet	ton CO2/ton €	0,304	0,221	0,159	0,201	0,208	0,165	0,225	0,124	0,201	

Kengetallen vertalen jaargegevens zoals totaal elektriciteitsverbruik naar meer begrijpelijke getallen zoals kWh/m² vloeroppervlak of afvalscheidingspercentage. Kengetallen vormen een aanvulling op de milieugrafiek en CO₂-footprint. Ze bieden andere invalshoeken om de ontwikkelingen te analyseren. Kengetallen maken het mogelijk uitkomsten te corrigeren voor groei of krimp en uitkomsten met een branchemiddelde te vergelijken.

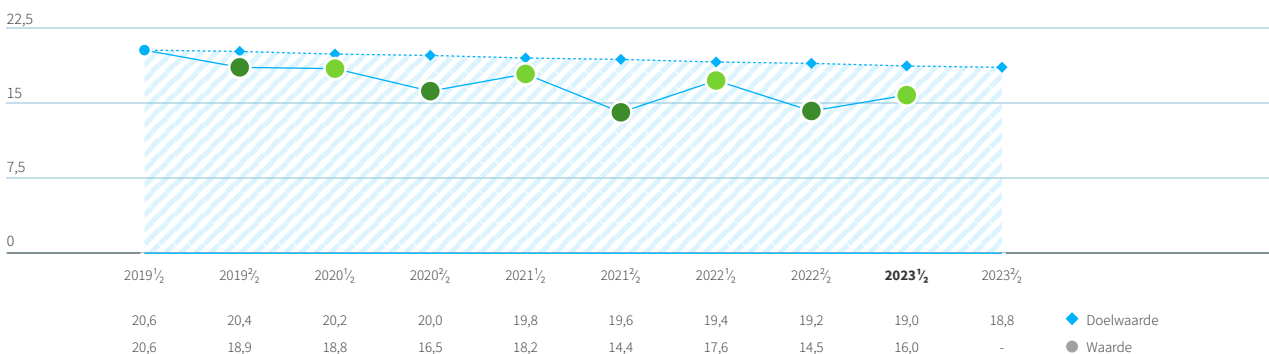
Doelenoverzicht

Doelgrafieken

Elektriciteitsverbruik per vloeroppervlak

Doel: Elk jaar 2% minder
kWh/m²

Toelichting op de indicator

Het elektriciteitsverbruik in de bedrijfspanden wordt gevolgd per m² vloeroppervlak. Onze doelstelling is 2% besparing per m² vloeroppervlak per jaar.

Onze ontwikkeling

We zijn goed op weg om deze doelstelling te behalen. In de onderliggende data is te zien dat sommige panden heel goed scoren en andere panden nog uitdagingen hebben. Vanaf januari 2022 is het mogelijk om de laadpalen apart te registreren. Dit is nodig, omdat dit steeds meer kWh gaat vragen en zo de besparingen in de panden zelf zou vertekenen.

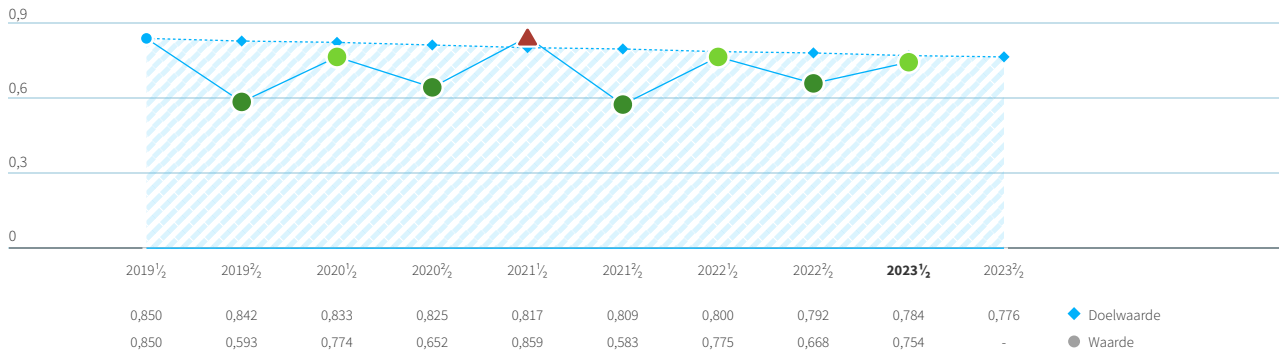
Verwachtingen komend jaar

De verwachting is dat het verbruik over 2023-2026 steeds verder zal dalen.

Verwarming (+graaddagcorr.) per gebouwinhoud

Doel: Elk jaar 2% minder
m3 gas eq./m3

Toelichting op de indicator

Energieverbruik voor verwarming in de bedrijfspanden wordt gevolgd per m3 gebouwinhoud. Hierbij wordt de invloed van de buitentemperatuur zoveel mogelijk eruit gehaald, door te middelen over graaddagen. Onze doelstelling is 2% besparing per m3 gebouwinhoud per jaar.

Onze ontwikkeling

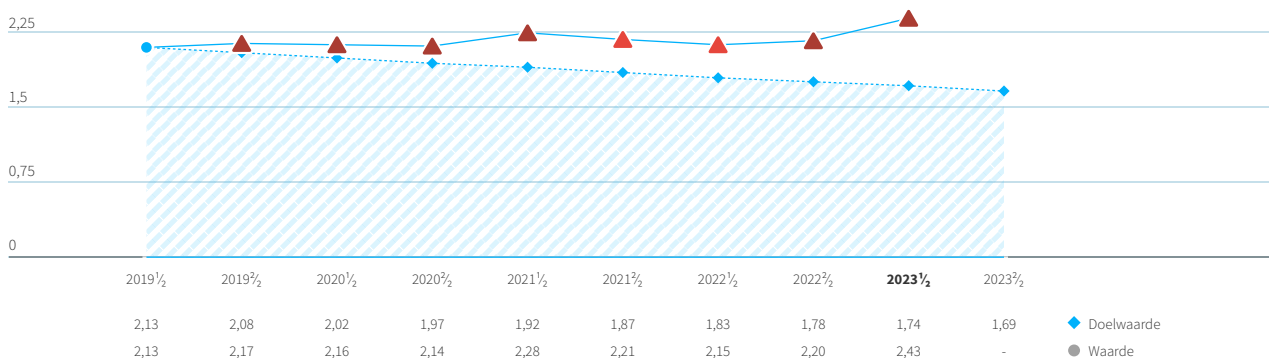
Het verbruik ligt in de buurt van de doelstelling, maar we zijn er nog niet. In de onderliggende data is te zien dat sommige panden heel goed scoren en andere panden nog uitdagingen hebben. Omdat de meeste vernieuwingen al zijn ingezet rest alleen nog het regelmatig goed controleren en inregelen van de gebruikstijden en temperaturen, waarmee het verbruik weer zal dalen.

Verwachtingen komend jaar

Het kengetal is sterk afhankelijk van de weersomstandigheden en zal daarom nog wel wat heen en weer bewegen, ook al wordt er rekening gehouden met graaddagen. We verwachten wel dat er richting 2026 wel een gestage daling zal optreden.

CO2 zakelijk verkeer met bedrijfswagens per medewerker

Doel: Elk jaar 5% minder
ton CO2/fte

Toelichting op de indicator

De CO2-uitstoot van zakelijk verkeer wordt gevolgd per medewerker. Onze doelstelling voor zakelijk verkeer is 35% CO2-reductie per FTE in 2026 ten opzichte van 2019.

Onze ontwikkeling

We zijn nog niet goed op weg om deze doelstelling te behalen.

Binnen sommige onderdelen is een duidelijke daling te zien als gevolg van het strengere beleid (zuinigere auto's). Ook speelt thuiswerken op dit moment nog een kleine rol. Absoluut gezien is er flink minder brandstof verbruikt in 2022, maar zijn er ook minder FTE's in dienst.

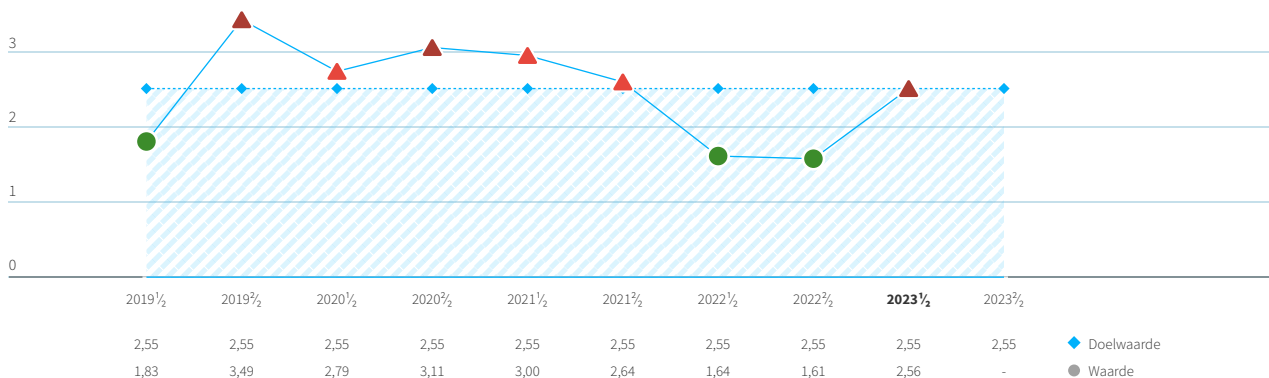
Verwachtingen komend jaar

We blijven inzetten op meer elektrisch rijden en minder km, waardoor deze indicator de komende jaren een daling zal laten zien. Kantekening hierbij is wel dat we vooraf niet weten waar we onze projecten gaan uitvoeren en het aantal kilometers en dus ook de CO2 uitstoot niet altijd te sturen is. Om deze reden beoordelen we (intern) tevens de CO2 uitstoot per kilometer, om te beoordelen of onze maatregelen effect hebben.

CO2 emissie mobiele werktuigen per omzet

Doel: 2,55 ton CO2/ton € in 2026

ton CO2/ton €

Toelichting op de indicator

De CO2-uitstoot van mobiele werktuigen wordt gevolgd per omzet. Onze doelstelling voor mobiele werktuigen is 5% CO2-reductie per euro omzet in 2026 ten opzichte van 2019.

Onze ontwikkeling

We zijn goed op weg om deze doelstelling te behalen. Brandstofverbruik voor mobiele werktuigen blijft echter een heel variabele factor. Een klein deel van de besparing komt voor rekening van beleid. Bij het vervangen van mobiele werktuigen wordt uitgegaan van machines met een lager verbruik. Een groot deel van de schommelingen komt door het type projecten dat we in een jaar uitvoeren.

Inmiddels zien we het gebruik HVO brandstof verschijnen in de barometers. Dit heeft een positief effect op de uitstoot.

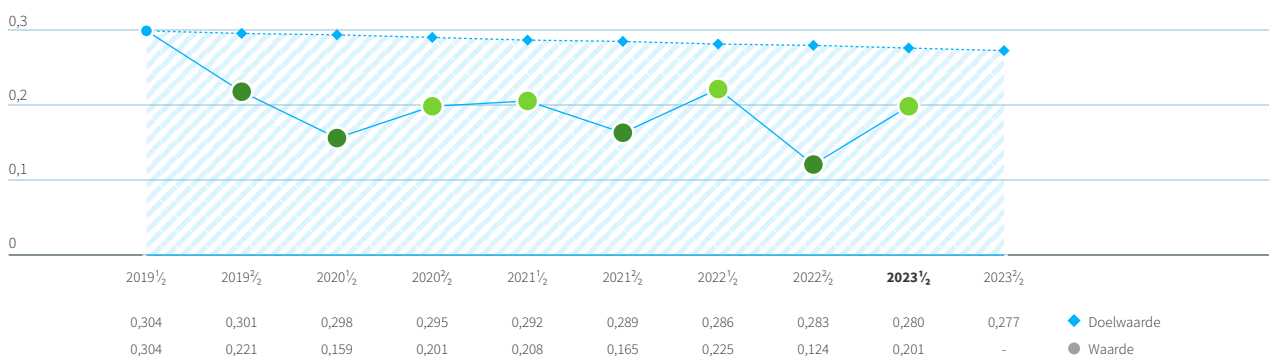
Verwachtingen komend jaar

Buiten de vrij grote invloed van het type project, zal de CO2-uitstoot veroorzaakt door mobiele werktuigen in 2023-2026 weer verder dalen. Dit omdat we steeds vaker machines met minder brandstofverbruik inkopen/inzetten, meer biobrandstoffen (HVO) gebruiken en in sommige situaties ook elektrische (hybride) mobiele werktuigen gebruiken (mits deze praktisch inzetbaar zijn in onze bedrijfsvoering). Denk daarbij aan onze HDD rigs en bemalingspompen. Ook inzet van materieel met stage IV en V motoren. Daarbij wordt ook gekeken of er voor bepaalde situaties vaste stroomaansluitingen kunnen worden gerealiseerd voor bijvoorbeeld stationaire bemalingen. Ook wordt extra gestuurd op bewustwording bij medewerkers en onderaannemers (het nieuwe draaien en monitoring).

Het blijft echter een zeer wisselvallig kengetal, omdat de uitstoot sterk afhankelijk is van het type machine dat op een werk wordt ingezet en het type werk (b.v. cleanup levert 5 een maal hoger verbruik op dan bijvoorbeeld het stellen van laswerk (uitgaande van een gelijke machine).

CO2 emissie goederenvervoer wagenpark per omzet

Doel: Elk jaar 2% minder
ton CO2/ton €

Toelichting op de indicator

De CO2-uitstoot van goederenvervoer wordt gevolgd per ton euro omzet. Hierop is relatief weinig winst te behalen. Daarom zetten we onze doelstelling voor goederenvervoer op 2% CO2-reductie per jaar vanaf 2019.

Nb. in het verleden was deze indicator vrij grillig. Dit kwam omdat het diesilverbruik van de vrachtwagens ook wel eens bij mobiele werktuigen werd ingevoerd of andersom. Met de nieuwe tankpassen gebeurt dat niet meer.

Onze ontwikkeling

We zijn goed op weg om deze doelstelling te halen.

Verwachtingen komend jaar

De verwachting is dat dit kengetal nog een klein beetje kan dalen, maar de relevante besparingsmaatregelen zijn inmiddels allemaal al doorgevoerd.

DE WERKPLAATS VOOR DUURZAAM ONDERNEMEN

De Milieubarometer is een product van Stichting Stimular. Stichting Stimular is de werkplaats voor Duurzaam Ondernemen. Zij vertaalt de groeiende vraag om duurzaamheid naar praktische instrumenten en werkwijzen voor bedrijven, brancheverenigingen, overheden en zorgaanbieders. Stimular wil de verduurzaming van bedrijven en organisaties versnellen door kennis en ervaring te delen, onder andere op stimular.nl/doe-het-zelf. Doel is dat ondernemers en managers weten wat hun grootste impact op duurzaamheid is en hoe ze deze impact kunnen verlagen.